

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie uniwersalne kultury - dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 1 Przedsięwzięcie szkoleniowe

Autodiagnoza dostępności instytucji kultury

ZESPÓŁ I NASZE KOMPETENCJE

1. Czy w instytucji została podjęta oficjalnie decyzja o rozwijaniu dostępności?

- a) Tak.
- b) Nie.
- c) Nie wiem.

Tak. W związku z nowymi osobami na stanowiskach Dyrektora (od 1 sierpnia 2025 r.), Zastępcy Dyrektora (od 15 września 2025 r.) i kierownika Administracyjnego (od listopada 2025 r.). Jest to pierwsza tak duża zmiana programowa i zarządcza w historii naszej instytucji, a jednocześnie szansa na realną zmianę!

W ramach przedsięwzięcia szkoleniowego zespół z nową dyrekcją podjął decyzję o pracy w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Renegocjowany był i jest ponadto zakres realizowanej dostępności, czego wyrazem jest strategia wdrażania dostępności.

2. W jaki sposób ta decyzja została ogłoszona?

- a) Zarządzenie dyrektora.
- b) Ogłoszenie w czasie zebranie zespołu.
- c) Mail do zespołu.
- d) Publikacja informacji na stronie internetowej lub w mediach społecznościowych.
- e) Nie została ogłoszona.

f) Nie wiem.

Decyzja o powołaniu pierwszej koordynatorki dostępności (przez co rozumiemy uwzględnienie dostępności w priorytetach Muzeum) przypadła na czas pandemii, pracy zdalnej. W efekcie po powrocie pracowników do normalnego trybu pracy trudno było o widzialność dla tego tematu.

3. Czy w instytucji jest osoba pełniąca funkcję koordynatora/koordynatorki do spraw dostępności (lidera/liderki do spraw dostępności, specjalisty/specjalistki do spraw dostępności itp.)?

a) Tak.

b) Nie.

Dostępność została na zasadzie dodatku funkcyjnego dopisana w 2019 r. do obowiązków jednej z pracownic Działu Wiedzy o Sztuce. Przekazała ona funkcję w marcu 2024 r. – obecnie (na tej samej zasadzie) pełnią ją dwie osoby również zatrudnione w Dziale Wiedzy o Sztuce.

4. Czy zespół instytucji został poinformowany o tym, kto pełni tę funkcję?

a) Tak.

b) Nie.

c) Nie dotyczy.

Tak, przy zmianie osoby pełniącej funkcję, na zebraniu pracowniczym. Informacja o dostępności nie jest uwzględniona we wprowadzaniu nowych pracowników, co z perspektywy stabilności, skuteczności procesu koordynacji jest jednak koniecznością.

5. Czy dane kontaktowe do koordynatora/koordynatorki dostępności są opublikowane, np. na stronie internetowej instytucji?

a) Tak.

b) Nie.

c) Nie dotyczy.

Są na stronie www, ale w zbyt mało widocznym miejscu.

6. Czy w instytucji jest zespół do spraw dostępności (formalnie powołany lub nieformalny)?

a) Tak.

b) Nie.

7. Czy zespół instytucji został poinformowany o tym, kto wchodzi w skład zespołu do spraw dostępności?

a) Tak.

b) Nie.

c) Nie dotyczy.

8. Czy skład zespołu do spraw dostępności został podany np. na stronie internetowej instytucji?

a) Tak.

d) Nie.

b) Nie dotyczy.

9. W jakie prace jest angażowana jest osoba zajmująca się koordynacją dostępności w instytucji?

- ☐ Konsultuje wszystkie przygotowywane działania merytoryczne.
- ☒ Konsultuje niektóre przygotowywane działania merytoryczne.
- ☒ Przygotowuje własne działania merytoryczne.
- ☐ Samodzielnie udostępnia prowadzone działania merytoryczne.
- ☐ Rozdziela budżet na zapewnianie dostępności w Twojej instytucji.
- ☒ Prowadzi warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- ☒ Organizuje warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- ☒ Opracowuje wytyczne zapewniania dostępności w Twojej instytucji.
- ☐ Stale współpracuje z dyrektorem Twojej instytucji.
- ☒ Czasami współpracuje z dyrektorem Twojej instytucji.
- ☐ Kieruje pracami zespołu ds. zapewniania dostępności.

☐ Dbą o wypełnianie minimów ustawowych w zakresie zapewniania dostępności

☐ Nie wiem.

10. W jakie prace jest angażowany zespół do spraw dostępności w instytucji?

- ☐ Konsultuje wszystkie przygotowywane działania merytoryczne.
- ☐ Konsultuje niektóre przygotowywane działania merytoryczne.
- ☐ Przygotowuje własne działania merytoryczne.
- ☐ Samodzielnie udostępnia prowadzone działania merytoryczne.
- ☐ Rozdziela budżet na zapewnianie dostępności w Twojej instytucji.
- ☐ Prowadzi warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- ☐ Organizuje warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- ☐ Opracowuje wytyczne zapewniania dostępności w Twojej instytucji.
- ☐ Stale współpracuje z dyrekcją Twojej instytucji.
- ☐ Czasami współpracuje z dyrekcją Twojej instytucji.
- ☐ Kieruje pracami zespołu ds. zapewniania dostępności.
- ☐ Dbą o wypełnianie minimów ustawowych w zakresie zapewniania dostępności.
- ☐ Nie wiem

11. Czy w instytucji były prowadzone warsztaty o potrzebach osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?

a) Tak.

b) Nie.

c) Nie wiemy.

12. Kto brał udział w takich szkoleniach?

a) Wszyscy pracownicy.

b) Większość pracowników.

c) Nieliczni pracownicy (głównie Dział Wiedzy o Sztuce, Recepcja, Promocja)

d) Nie wiem.

13. Czy w szkoleniach brali też udział wolontariusze?

- a) Tak, wszyscy.
- b) Tak, część.
- c) Nie.
- d) Nie wiem.

14. Czy w szkoleniach brali udział współpracownicy/współpracowniczki (np. instruktorzy/instruktorzy, przewodnicy/przewodniczki itp.)?

- a) Tak, wszyscy.
- b) Tak, część.
- c) Nie.
- d) Nie wiem.

W szkoleniach brali udział edukatorzy i edukatorzy współpracujący z Muzeum w ramach umów zleceń. Niestety, szkolenia nie obejmowały osób pilnujących wystaw zatrudnianych przez firmę zewnętrzną.

13. Proszę określić poziom kompetencji dotyczących dostępności wśród osób w zespole i – opcjonalnie – przypisać osoby posiadające te kompetencje (przez funkcję i role w dziale).

Prosimy o zaznaczenie w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie posiadamy kompetencji w tym zakresie”, 2 oznacza „raczej nie posiadamy”, 3 oznacza „trudno powiedzieć”, 4 oznacza „raczej posiadamy”, 5 oznacza „zdecydowanie posiadamy”.

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
Zarządzanie dostępnością (koordynacja dostępności)				X X		Magdalena Kownacka - Zastępczyni Dyrektora, Magdalena Mazik - Koordynatorka ds. dostępności, kierowniczka Działu Wiedzy o Sztuce; Anna Pyzik - Koordynatorka ds. dostępności, specjalistka

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
						ds. edukacji, starsza bibliotekarka) Julia Jewszel – edukatorka specjalizująca się w dostępności, Helena Postawka-Lech – kierowniczką Działu Promocji
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: WZROK				x		Dział Wiedzy o Sztuce, edukatorzy i edukatorki, część pracowników Recepcji – wzięli oni udział w podstawowym szkoleniu w tym zakresie, w tym umiejętności asysty.
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR SŁUCH			X			Dział Wiedzy o Sztuce oraz część edukatorów i edukatorek wzięła udział w szkoleniu wprowadzającym w obsługę gości g/Głuchych. Muzeum rozpoczęło w czerwcu stałą współpracę z tłumaczem PJM oraz propagatorem dostępności Jakubem Studzińskim, by uzupełnić ten brak.

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
						Jedna osoba z Recepcji oraz koordynatorki dostępności uczestniczyły w szkoleniu z PJM na poziomie A1 (2020 r.).
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: RUCH					x	Część pracowników Recepcji, Działu Wiedzy o Sztuce, edukatorów i edukatorek uczestniczyła w szkoleniu z ewakuacji przy użyciu krzesła; większość muzeum jest dostępna architektonicznie.
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: ROZUMIENIE				X		Dział Wiedzy o Sztuce, część edukatorów i edukatorek, uczestniczyła w szkoleniu; Helena Postawka-Lech, kierowniczką Działu Promocji
Obsługa osób z niepełnosprawnością lub osób starszych OBSZAR: CZUCIE				x		Magdalena Mazik (Koordynatorka ds. dostępności, kierowniczką Działu Wiedzy o Sztuce) Helena Postawka-Lech, kierowniczką Działu Promocji

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
Szeroko rozumiany savoir vivre (inicjowanie kontaktu) z osobami o szczególnych potrzebach, w tym z osobami starszymi.			X			Pracowniczki Działu Wiedzy o Sztuce, Kierowniczka Promocji, edukatorzy i edukatorki czują się pewniej w kontakcie ze wspomnianymi osobami. Pracownicy Recepcji posiadają w tym temacie doświadczenie, ale nie pewność działania. Reszta pracowników czuje dystans i nie ma w sobie gotowości do inicjowania kontaktu. Osoby pilnujące (zatrudniane przez firmę zewnętrzną) cechuje uważność, zainteresowanie tematem oraz wykazują się własną inicjatywą.
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: SŁUCH (np. napisy			X			Dział Wiedzy o Sztuce, Dział Promocji Z jednej strony mamy możliwość tłumaczenia w zasadzie wszystkiego na PJM

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
rozszerzone, zlecanie tłumaczeń PJM).						przez tłumacza online, z drugiej – na ekspozycji jest problem z łącznością internetową. Nie mamy też wypracowanych dobrych praktyk w zakresie udostępniania prac wideo (tłumaczenie na PJM, napisy rozszerzone). Zaczyna to powoli działać w zakresie materiałów promocyjnych o wystawach. Wyzwaniem jest koordynacja procesów.
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: WZROK (np. materiały dotykowe, audiodeskrypcja).				X		Magdalena Mazik, Anna Pyzik Julia Jewszel Mamy: zasób opracowanych pomocy dotykowych, dobre praktyki w tym zakresie; realizujemy sporadycznie oprowadzania z audiodeskrypcją z udziałem ekspertów zewnętrznych.
Opracowanie materiałów dostępnościowych: OBSZAR: ROZUMIENIE (np.			x			Dział Wiedzy o Sztuce, zwłaszcza: Anna Pyzik, wśród edukatorów i edukatorek: Julia Jewszel

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
karty w tekście łatwym, pomoce sensoryczne).						Sporadycznie do wystaw pojawiają się takie testy, nie są jednak dostępne przez cały czas na ekspozycji. Staramy się organizować oprowadzania w języku prostym, wówczas pojawia się opis wydarzeń w tej formie.
Język migowy		x				Część pracowników (Recepcja, Dział Wiedzy o Sztuce, Edukatorzy, Koordynatorki dostępności) uczestniczyła w szkoleniu z PJM na poziomie A1 (2020 r.), ale nie ma ciągłości pracy z tym językiem. Mamy usługę tłumacza dostępnego online, ale niewiele osób (zarówno odbiorców instytucji, jak i jej pracowników) rozumie, jak to działa. Muzeum podpisało ramową umowę z tłumaczem PJM.

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
Język prosty		X				Dział Wiedzy o Sztuce, Promocja, edukatorzy i edukatorki (zwłaszcza: Julia Jewszel i Alina Pylypei) Kilka razy w roku pojawia się oprowadzanie w języku prostym, jednak wciąż jest używany tylko w trakcie tego oprowadzania oraz w informacjach promocyjnych o tym wydarzeniu. Zespół muzeum dopiero podejmuje refleksję nad tym, jaki język dotychczas był/jest używany, a jaki chcielibyśmy, żeby był głos naszej instytucji.
Komunikacja i promocja dostępności (w tym dostępne media społecznościowe)				X		Helena Postawka-Lech Magdalena Misiak Paulina Michałowska Dział Wiedzy o Sztuce
Obsługa sprzętu i narzędzi dostępu (np. pętli indukcyjnych)		X				Anna Pyzik, pracownicy Recepcji i Księgarni Z narzędzi dostępnościowych mamy:

KOMPETENCJA	1	2	3	4	5	OSOBY Z ZESPOŁU
						- pętle indukcyjne przy recepcji, w Bibliotece, w Księgarni – prawie nikt w instytucji nie rozumie, co to jest i jak działa.
Ewakuacja i bezpieczeństwo OzN			x			Katarzyna Topa – specjalistka ds. zabezpieczeń Wiesław Nosek – specjalista ds. BHP Kinga Wiśniewska – sekretariat Pracownicy recepcji Wiedza ta nie rozkłada się równo wśród pracowników.

DOSTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA I EWAKUACJA

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności architektonicznej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- c) Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie / we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.
- d) Nie.
- e) Nie wiem.

Audyt architektoniczny dokonany samodzielnie przez pierwszą koordynatorkę dostępności (2019 r.).

Audyt toalet odbył się w formie konsultacji przy okazji szkolenia z Fundacją Polska Bez Barier (2020 r.).

Zmapowanie potrzeb w formie spaceru badawczego przy okazji szkolenia prowadzonego przez Fundację Kultury Bez Barier (2021 r.).

Konsultacje z samorzecznikami-odbiorcami oferty MOCAK-u

Czy instytucja ma procedurę ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami, jako element Instrukcji Bezpieczeństwa Przeciwpożarowego (IBP) / innych procedur?

- a) Tak, opracowaliśmy to we współpracy z firmą zewnętrzną.
- b) Tak, opracowaliśmy to we współpracy z inspektorem BHP / strażą pożarną.
- c) Nie.
- d) Nie wiem.

2. Gdzie i jak opisywana jest dostępność architektoniczna instytucji?

Dostępność architektoniczna jest opisana w deklaracji dostępności, a także w zakładce „Dostępność” na stronie internetowej: <https://www.mocak.pl/dostepnosc>

Ponadto w Muzeum są dostępne mapy z planami (MOCAK składa się z 3 budynków). Osoby pilnujące wystaw dysponują również wielkoformatowym planem na potrzeby zwiedzających.

3. Jakie są 3 największe bariery w dostępie do instytucji biorąc pod uwagę architekturę?

Droga do instytucji (nawierzchnia z kostki brukowej, nieprzyjazna przestrzeń m.in. przez brak oświetlenia po zmroku, niewystarczająca ilość zieleni)

Przestrzenie niedostępne dla zwiedzających i gości (Muzeum, Galeria Re – ze względu na schody prowadzące na piętro; sekretariat, Galeria Beta i Archiwum – progi bez podjazdów;

Brak przestrzeni (pokój wyciszenia, rodzica z dzieckiem) i małej architektury dostosowanej do użytkowników (np. za wysoka lada w Bibliotece), czy takiej o charakterze sprzyjającym wytchnieniu (niewystarczający system klimatyzacji, brak siedzisk dla zwiedzających), nieprzystosowane toalety.

4. Jakie są 3 największe atuty dostępności architektonicznej instytucji?

Zdecydowana większość przestrzeni dostępna architektonicznie, windy.

Możliwość elastycznego podziału głównych powierzchni wystawowych pod konkretne projekty.

Możliwość rearanżacji funkcji sali audiowizualnej, Biblioteki.

5. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności architektonicznej instytucji?

Uporządkowanie architektoniczne i wizualne otoczenia Muzeum

Mała architektura (mobilna)

Remont łazienek, klimatyzacja

6. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

TAK

DOSTĘPNOŚĆ CYFROWA

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności cyfrowej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- c) Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie / we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.
- d) Nie.
- e) Nie wiem.

Audyt strony internetowej wykonanej w 2021 r. przez firmę Altix został powierzony Działom Promocji i IT odpowiedzialnym za stronę internetową w celu przekazania do wdrożenia wykonawcy strony internetowej.

Obecnie wykonawca przygotowuje nową wersję strony internetowej, bazującą jednak częściowo na dotychczasowych rozwiązaniach, wyniki ww. audytu są w trakcie wdrażania. Planowany czas wdrożenia nowej wersji strony internetowej: jesień 2025.

2. Gdzie i jak opisywana jest dostępność cyfrowa instytucji?

Deklaracja dostępności.

3. Jakie są 3 największe bariery w dostępie cyfrowym do instytucji?

Niedostępna strona internetowa

Brak wifi na terenie Muzeum (i tego konsekwencje także dla stosowanych rozwiązań dostępnych)

Niewystarczająca widoczność treści dostępnych, braki w opisach alternatywnych zdjęć, czy opisach treści filmowych na kanale youtube.

4. Jakie są 3 największe atuty dostępności cyfrowej instytucji?

Komunikacja Muzeum prowadzona w mediach społecznościowych uwzględniająca tematykę dostępności, chcąc się rozwijać w tym kierunku.

Przedprzewodnik dostępny online.

System sprzedaży biletów online umożliwiającą przekazywanie zwiedzającym informacji o dostępności.

5. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności cyfrowej instytucji?

Poprawa istniejącej strony internetowej (zmiany planowane na jesień 2025),

Stała obecność treści o dostępności na wszystkich poziomach komunikacji (ogólna komunikacja Muzeum, komunikacja wystaw i wydarzeń).

Korzystanie z różnych środków wyrazu, które umożliwia obecność w sieci, równomierne dbanie o przekazy wideo (PJM), czy audialne (audiodeskrypcje, przewodniki).

Udostępnianie treści i tekstów także po wydarzeniu.

6. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

TAK

DOSTĘPNOŚĆ INFORMACYJNO KOMUNIKACYJNA

1. Czy instytucję audytowano pod kątem dostępności informacyjno-komunikacyjnej?

- a) Tak, audyt przeprowadził organizator.
- b) Tak, audyt przeprowadziła firma zewnętrzna.
- c) Tak, audyt przygotowaliśmy samodzielnie / we współpracy z osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi.
- d) Nie.
- e) Nie wiem.

Dodatkowe informacje (w tym rok audytu, informacje o audytorach itp.):

Za największe osiągnięcie w tym zakresie można uznać refleksję zespołu według podróży odbiorcy w Modelu Dostępnej Kultury podczas prac w przedsięwzięciu szkoleniowym.

2. Gdzie i jak opisywana jest dostępność informacyjno-komunikacyjna instytucji?

W deklaracji dostępności, przedprzewodniku.

3. Jakie są 3 największe bariery w dostępie do instytucji biorąc pod uwagę dostępność informacyjno-komunikacyjną?

Problem z dotarciem do Muzeum – brak oznaczeń, informacji, przy jednoczesnym nadmiarze komunikatów przy Recepcji, wejściu do Muzeum.

Brak ciągłości w stosowanych rozwiązaniach (np. nieregularność w komunikatach w PJM).

Brak możliwości kontaktu z publicznością po wydarzeniu.

4. Jakie są 3 największe atuty dostępności informacyjno-komunikacyjnej instytucji?

Możliwość skorzystania z przedprzewodnika.

Tłumacz PJM online, mapy MOCAK-u, folder dla rodzin z dziećmi, ale też postawa i starania pracowników, by wykorzystać istniejące zasoby.

Sposób zapisu grup – opracowany formularz, by móc odpowiedzieć na ich potrzeby.

5. Jaki jest kierunek zmian dotyczący dostępności informacyjno-komunikacyjnej instytucji?

W okresie intensywnych zmian programowo-organizacyjnych myślenie przez pryzmat projektowania uniwersalnego i Modelu Dostępnej Kultury – ustalenie standardów komunikacji – na poziomie ogólnej informacji o Muzeum, komunikacji wystaw, komunikacji wydarzeń.

Uspójniona, wielokanałowa komunikacja treści dostępnych, lepsza widzialność zasobów.

Dalsze kroki ku większemu zsięciowaniu się z instytucjami i nawiązaniu personalnych kontaktów, by móc w większym stopniu współpracować z samorzecznikami.

6. Czy wskazany powyżej kierunek zmian będzie dotowany ze środków grantowych przedsięwzięcia „PUK”?

Tak

PROGRAM I WYDARZENIA

1. Jakie wydarzenia były realizowane przez instytucję jako dostępne?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Wystawy i wernisaże.
- b) Seanse filmowe.
- c) Pokazy teatralne.
- d) Pokazy taneczne i sztuk performatywnych.
- e) Koncerty.
- f) Festiwale: bierzemy udział w Festiwalu Kultury Bez Barier
- g) Warsztaty (jednorazowe i cykle)
Warsztaty popularyzujące sztukę współczesną
odpowiadające tematyce aktualnie trwających wystaw
Muzeum prowadzi zarówno warsztaty dla grup zorganizowanych, jak i
wydarzenia o charakterze otwartym
- h) Edukacja kulturowa (semestralna, roczna), proszę napisać o jakiej tematyce:
- i) Spotkania i debaty.
- j) Konkursy.
- k) Plenery, wyjazdy, wycieczki.
- l) Oprowadzania i zwiedzania.
- m) Wydarzenia okolicznościowe.
- n) Inne: Piknik w środku lata

Zdecydowana większość wydarzeń odbywa się stacjonarnie.

2. Jakie wydarzenia chcą Państwo realizować jako dostępne w przyszłości?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Wystawy i wernisaże.
- b) Seanse filmowe.
- c) Pokazy teatralne.
- d) Pokazy taneczne i sztuk performatywnych.
- e) Koncerty.

- f) Festiwale, proszę napisać o jakiej tematyce:
- g) Warsztaty (jednorazowe i cykle), proszę napisać o jakiej tematyce:
- h) Edukacja kulturowa (semestralna, roczna), proszę napisać o jakiej tematyce:
- i) Spotkania i debaty.
- j) Konkursy.
- k) Plenery, wyjazdy, wycieczki.
- l) Oprowadzania i zwiedzania.
- m) Wydarzenia okolicznościowe.

3. W jaki sposób komunikowane są wydarzenia dostępne? W jakich miejscach? Z jakim wyprzedzeniem? Przy użyciu jakich narzędzi?

Informacja na stronie internetowej oraz posty w mediach społecznościowych z dwutygodniowym, maksymalnie 3 tygodniowym wyprzedzeniem.

Poprzez Krakowską Sieć Dostępności Kultury: dodawanie do wspólnego miejskiego kalendarza.

Afisze na terenie muzeum.

Poprzez kontakty osób prowadzących.

4. Jak przygotowywane są wydarzenia dostępne? Jak i kto je planuje?

Wydarzenia dotychczas były inicjowane i organizowane przez Dział Wiedzy o Sztuce ze względu na to, że to w nim pracują koordynatorki dostępności, a także prowadzący zajęcia edukatorzy i edukatorki. Działania odbywały się przy wsparciu Działu Promocji.

5. Czy w planowaniu i organizacji wydarzeń biorą udział osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze?

Gdy Biblioteka MOCAK-u miała dłuższe godziny otwarcia (do 2020 r.), mieliśmy naturalną grupę wsparcia ze strony stałej grupy osób korzystających z zasobów bibliotecznych, wśród których były osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami.

Obecnie, po przerwie, dopiero od niedawna konsultujemy się z osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi. Brak takich konsultacji w większym zakresie wynika głównie z przeciążenia obowiązkami osób organizujących wydarzenia.

6. Czy promocję wydarzeń wspiera środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?

Wydarzenia adresowane do osób z niepełnosprawnością wzroku – tak.
W pozostałych główną siecią wymiany informacji jest Krakowska Sieć Dostępności Kultury. Pewną rolę odgrywa tu marketing szepcany regularnych bywalców naszych wydarzeń.

7. Czy dostępne wydarzenia są poddawane ewaluacji przez zespół instytucji?

Tak. Najczęściej w obrębie Działu Wiedzy o Sztuce i edukatorów, ale też Działu Promocji i pracowników Recepcji.

8. Czy dostępne wydarzenia są poddawane ewaluacji przez publiczność?

Częściowo tak.

Głównie w formie rozmów i konsultowania pomysłów na kolejne wydarzenia.
Nieregularnie i dość rzadko pojawiały się też ankiety.

Szczegółowa analiza programu

Zachęcamy do szczegółowej analizy dostępności programu i wydarzeń. W tym celu należy wypełnić poniższą tabelę. Proponujemy uzupełnić ją na dwóch poziomach:

- 1) dla całej instytucji (tj. w przypadku wizyty osoby z niepełnosprawnością lub osoby starszej o dowolnym charakterze, np. w celu podpisania umowy o pracę);
- 2) dla konkretnych wydarzeń, minimum dwóch (np. koncert i warsztaty plastyczne).

Tabela może być rozszerzana i uszczegółowiana, jak ma to miejsce w załączniku numer 1 do Modelu Dostępnej Kultury (tam poszczególne etapy podróży odbiorcy są rozpisane na zagadnienia). Model Dostępnej Kultury: [link \(strona PFRON\)](#).

ETAPY PODRÓŻY ODBIORC Y	Pozyskanie informacji o wydarzeniu	Proces zakupu biletów	Droga na wydarzenie i powrót	Poruszanie się po przestrzeni instytucji	Doświadcze nie wydarzenia	Utrzymanie kontaktu z instytucją
OPROWADZANIE KURATORSKIE						
OBSZAR: WZROK	+ podany kontakt do koordynatorek dostępności na stronie www + informacja o wydarzeniu opublikowana w kalendarzu na stronie internetowej + informacja o wydarzeniu opublikowana w mediach społecznościowych (w tym na fp Krakowskiej Sieci	+ zapewniona asysta z przystanku po wcześniejszym zgłoszeniu + wcześniejszym zgłoszeniu + pomoc pracowników w recepcji + możliwość zapoznania się z cennikiem na stronie internetowej	+ zapewniona asysta z przystanku po wcześniejszym zgłoszeniu + przedprzewodnik dostępny na stronie muzeum - brak słownego opisu trasy przy mapie na stronie muzeum - nieoczywisty układ urbanistyczny dzielnicy - brak systemu typu „totupoint”	+ zapewniona asysta z przystanku po wcześniejszym zgłoszeniu - instytucja składa się z kilku budynków, przez co nawigacja między nimi jest utrudniona, tym bardziej przy ograniczony	+ audiodeskrpcja + pomoce dotykowe + możliwość asysty + możliwość bezpośredniej rozmowy po wydarzeniu, w luźnej atmosferze („Kawka z kuratorką”) - brak systemu typu „totupoint”	+ kanał na komunikatorze WhatsApp z możliwością zgłaszania tam wydarzeń dostępnych w obszarze wzroku (opracowany przez jednego z samorządnych kół, z formatem udostępniania informacji sprzyjającym osobom korzystającym z aplikacji

	Dostępności Kultury) - niektóre plakaty mają za niski kontrast - nagrania wideo nie mają audiodeskrypcji - strona internetowa nie w pełni realizuje wymogi dostępności - brak szczegółowej informacji na temat dostępności poszczególnych wystaw - zdjęcia i grafiki nie mają tekstu alt	+ możliwość zakupu biletów online - brak systemu typu „totupoint”		m widzeniu lub jego braku - brak ścieżek i oznaczeń dotykowych - brak systemu typu „totupoint”		odczytujących tekst) + kontakt do koordynatorki dostępności na stronie www - brak rozwiązania opracowanego instytucjonalnie
OBSZAR: SŁUCH	+ możliwość skorzystania z tłumacza PJM online - brak nagrania w PJM wyjaśniającego czym są poszczególne wystawy - brak szczegółowej informacji na temat	+ możliwość skorzystania z tłumacza PJM online (zarówno z poziomu strony internetowej, jak i do tłumaczenia rozmowy przy kasie)	- nieoczywisty układ urbanistyczny dzielnicy + mapa dotarcia do muzeum z naniesionymi najbliższymi przystankami komunikacji miejskiej	- instytucja składa się z kilku budynków, przez co nawigacja między nimi jest utrudniona, - brak systemu informowania o ewakuacji	+ tłumaczenie na PJM + możliwość skorzystania ze słuchawek wyciszających - wernisaż odbywa się w hallu głównym, gdzie jest	+ kontakt do koordynatorki dostępności na stronie www

	dostępności poszczególnyc h wystaw	+ możliwość zakupu biletu online		dla osób niesłyszącyc h	łośczo, gwarno, duszno i pogłos, brak wyznaczonej przestrzeni dla osób Głuchych (tak, aby mogły dobrze widzieć tłumacza) - brak pętli indukcyjnej na potrzeby wydarzeń	
OBSZAR: RUCH	+ przedprzewod nik w formie PDF-a dostępny na stronie internetowej - brak opisu możliwości alternatywnego dostępu do treści prezentowanyc h w galerii Re (połowa przestrzeni na piętrze bez windy)	+ możliwość zakupu biletów online - wysoka łada przy repcji i kasie biletowej, w bibliotece	- brak parkingu dla odwiedzających, ogólnodostępny h miejsc parkingowych w okolicy muzeum, w tym dla osób z niepełnosprawno ściami - brak możliwości wjazdu samochodem na teren muzeum w godzinach otwarcia - nawierzchnia na części trasy nie sprzyja przemieszczaniu się wózkiem, dodatkową przeszkodą są	- instytucja składa się z kilku budynków, przez co nawigacja między nimi jest utrudniona + prawie cała instytucja dostępna architektonic znie (poza jedną galerią, fragmentem części rekreacyjnej biblioteki) + w większości	- prace montowane na wysokości ok. 1,6 m - trudność w pokonaniu progu do Galerii Beta (próg niewielki, ale trudno na niego wjechać, równocześni e trzeba otwierać drzwi) + możliwość asysty +pomoc osoby pilnującej	+ kontakt do koordynatore k dostępności na stronie www

			prorowadzone na trasie dotarcia do muzeum prace budowlane	szerokie przestrzenie + możliwość skorzystania z wózka inwalidzkiego (do wypożyczenia w recepcji) - przewężenia przy szlabanach oraz bezpośredni m wejściu na ekspozycję - kostka brukowa w przestrzeni zewnętrznej muzeum - niezniewolane progi do archiwum, sekretariatu, Galerii Beta	wystawę w Galerii Beta - wernisaż odbywa się w hallu głównym, gdzie jest tłoczno, gwaro, duszno i pogłos; brak wyznaczonej specjalnej przestrzeni dla osób na wózkach	
OBSZAR: ROZUMIENIE	+ przewodnik w formie PDF-a dostępny na stronie internetowej - brak obecności języka prostego w	+ możliwość zakupu biletów online - zawily cennik w zależności od wariantu biletu	- nieoczywisty układ urbanistyczny dzielnicy - brak klarownych oznaczeń trasy od przystanków do muzeum - wejście do budynku przesłonięte	- instytucja składa się z kilku budynków, przez co nawigacja między nimi jest utrudniona	+ możliwość skorzystania z przestrzeni wyciszenia w Bibliotece MOCAR-u -- brak tekstów prostych towarzysząc	+ kontakt do koordynatora k dostępności na stronie www

	komunikacji dotyczącej muzeum (zarówno opisów wystaw, jak i przewodnika w mediach społecznościowych)	- cennik mógłby być napisany prostszym językiem	innym budynkiem, niedostępne od głównej ulicy		ych wystawom	
OBSZAR: CZUCIE	+ przewodnik w formie PDF-a dostępny na stronie internetowej	+ możliwość zakupu biletów online - bardzo duża ilość komunikatów w okolicach kasy biletowej, trudno się skupić, trudno znaleźć informację, której się szuka	- nieoczywisty układ urbanistyczny dzielnicy		+ możliwość skorzystania z przestrzeni wyciszenia w Bibliotece MOCAR-u + możliwość wypożyczenia słuchawek wyciszających - wernisaż odbywa się w hallu głównym, gdzie jest tłoczno, gwaro, duszno i pogłos - brak informacji na temat potencjalnych wrażliwych treści	
UWAGI OGÓLNE	Zdiagnozowali śmy, że nasze					

	wyprzedzenie promocyjne jest niewystarczające dla części OzN; informujemy środowisko OzN w mediach społecznościowych (w tym zależnych od OzN)					
--	---	--	--	--	--	--

PUBLICZNOŚĆ I RELACJE

1. Proszę wskazać obszary dostępności według Modelu Dostępnej Kultury, których reprezentanci pojawiają się w instytucji?

- ☐ OBSZAR WZROK
- ☐ OBSZAR SŁUCH
- ☐ OBSZAR RUCH
- ☐ OBSZAR ROZUMIENIE
- ☐ OBSZAR CZUCIE

2. Reprezentanci Ci pojawiają się w instytucji jako:

- ☐ PRACOWNICY
- ☐ WSPÓŁPRACOWNICY I ZLECENIOBIORCY
- ☐ WOLONTARIUSZE
- ☐ PUBLICZNOŚĆ BIERNA
- ☐ PUBLICZNOŚĆ WŁĄCZONA W DZIAŁANIA

3. Biorąc pod uwagę specyfikę lokalną (albo dowolną inną, zależnie od zasięgu oddziaływania instytucji), poziom uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w życiu instytucji można ocenić jako:

- ☐ Zdecydowanie wysoki
- ☐ Umiarkowanie wysoki
- ☐ Niewyróżniający się / niewidoczny
- ☒ Umiarkowanie niski
- ☐ Zdecydowanie za niski
- ☐ Trudno ocenić / nie wiem

4. Czy instytucja ma partnerstwa lub inne relacje ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami i osobami starszymi?

Tak.

Nie.

Nie wiem.

5. Proszę opisać charakter tych relacji (czas ich trwania, poziom relacji) oraz określić czy mają one charakter formalny (to relacje pomiędzy instytucją a organizacjami pozarządowymi) czy nieformalny (to relacje z pojedynczymi osobami lub grupami nieformalnymi).

Od marca 2024 r. współdziałamy na rzecz powstania Krakowskiej Sieci Dostępności Kultury (wraz z innymi koordynatorami dostępności z ponad trzydziestu lokalnych instytucji), która powołana została pod koniec maja bieżącego roku. Celem tej inicjatywy jest wzajemne wsparcie i działanie na rzecz dostępności kultury, a także wypracowywanie i wdrożenie rozwiązań na poziomie miasta.

Spośród ekspertów warto wspomnieć m.in.:

Reginę Mynarską – MOCĄK współpracuje z nią od kilku lat w obszarze konsultacji dostępności, wydarzeń dostępnych, audiodeskrypcji, czy tekstów prostych).

Wydział Sztuki UKEN – kadra i studenci współtworzyli projekty dostępnościowe.

Beata Kwiecińska i Maciej Dąbrowski – edukatorzy z doświadczeniem pracy z dziećmi z trudnościami w obszarze rozumienia i jednocześnie osoby w kontakcie z placówkami pomocowymi.

Posiadamy grupę stałych odbiorców naszej oferty edukacyjnej: pacjentów oddziałów dziennych szpitala psychiatrycznego, podopiecznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych, podopiecznych placówek specjalnych, punktów aktywności lokalnej, jednak nie jest to ujęte w ramy formalne.

Podobnie luźny charakter ma grupa stałych bywalców Biblioteki i wydarzeń.

Mamy bezpośrednią relację z kilkoma osobami z potrzebami w obszarze widzenia i gdy kontaktujemy się z nimi bezpośrednio, pojawiają się na oprowadzaniach z audiodeskrypcją.

MOCAK jako duża instytucja z 15-letnią historią współpracował z różnymi podmiotami, ale współpraca miała zazwyczaj charakter projektowy, jednorazowy. Docelowo chcemy mieć możliwość skupienia się w większym stopniu na usystematyzowaniu komunikacji i zadbania o relacje.

6. Jakie nowe kontakty i relacje może / chce nawiązać zespół instytucji w niedalekiej przyszłości?

Chcemy od nowa zsięciować się ze środowiskiem instytucji pomocowych, wspierających i samorządniczych, tak aby nie tylko utworzyć aktualną bazę kontaktów, ale też wejść z nimi w osobistą relację (np. poprzez wizyty i osobiste spotkania, przy okazji których zbierzemy informacje na temat ich potrzeb i preferencji, spróbujemy się dowiedzieć o środowiskowych kanałach komunikacji, dzięki którym moglibyśmy docierać do osób niezrzeszonych instytucjonalnie).

W tym roku udało nam się nawiązać kontakt z Programem Aktywności Lokalnej działającej przy MOPS-ie, a zlokalizowanym w bliskim sąsiedztwie Muzeum.

Głównym czynnikiem blokującym do tej pory był brak czasu w natłoku codziennych obowiązków. Muzeum ze względu na zmiany dyrekcji jest na etapie rewizji swojego programu i struktury, więc wszystko jest możliwe.

7. Obecności i reprezentacji jakiej grupy osób o szczególnych potrzebach najbardziej brakuje w instytucji?

Na ten moment zdecydowanie najbardziej brakuje reprezentacji osób starszych i g/Głuchych. Osoby starsze często korzystają z oferty otwartych wydarzeń (w tym wydarzeń, w których pełnią rolę opiekunów np. wnuków), przy czym jest to dość specyficzny, wąski wycinek tej grupy odbiorców (osoby ze świata akademickiego, środowiska artystycznego, Uniwersytet Trzeciego Wieku). Wynika to częściowo ze specyfiki społecznego postrzegania sztuki współczesnej, a z drugiej strony z oferty programowej Muzeum, w której brak zarówno udogodnień (z obszaru wzroku, czy ruchu), jak i zajęć dla tej grupy wiekowej.

Chcemy wyjść z tej bańki wysokiego kapitału społecznego i otworzyć się na osoby spoza środowiska intelektualistów i niezwiązane ze sztuką. W tym celu planujemy wejść we współpracę z już zrzeszoną grupą seniorek wcześniej uczęszczającej na spotkania twórcze w innym miejscu i poszukującej dla siebie nowego artystycznego domu. Ze środowiskiem g/Głuchych mamy kontakt tylko poprzez osobę tłumacza PJM. O obecności w muzeum osób korzystających z aparatów słuchowych dowiadujemy się zazwyczaj przy okazji awarii pętli indukcyjnej, a udostępnianie treści na poziomie tłumaczenia na PJM treści innych niż wydarzenia na żywo dopiero jest u nas wprowadzane.

ZASOBY DOSTĘPNYCH TEKSTÓW KULTURY

- 1. Czy w zasobach instytucji są teksty kultury dostępne dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych?**
 - a) Tak, dostępne dzięki narzędziom i usługom adaptacyjnym. (znikome ilości, mamy częściowo zrobioną kolekcję jako bazę)
 - b) Tak, opracowane od początku jako dostępne.
 - c) Nie.
 - d) Nie wiem.
- 2. Jak oceniana jest przez Was liczba dostępnych tekstów kultury w instytucji?**
 - a) Dostępnych tekstów kultury nie ma.
 - b) Jest ich za mało – oferta nie jest zadowalająca dla publiczności.
 - c) W sam raz dla obsługi naszej publiczności o szczególnych potrzebach.
 - d) Jest ich „za dużo” – czujemy, że nie wykorzystujemy wszystkiego w pełni.
- 3. Jak przechowywane są narzędzia dostępu, np. audiodeskrypcje, nagrania w języku migowym, karty w tekście łatwym do czytania, itp.?**
 - a) Tylko on-line albo jako kopie cyfrowe.
 - b) Tylko w formach tradycyjnych (fizycznych).
 - c) I tak, i tak – w zależności od obiektu. (niezależnie czy tak, czy tak, są one w jednej kopii)
 - d) Nie wiem.
- 4. Czy baza dostępnych tekstów kultury albo informacje o nich są dostępne dla publiczności?**
 - a) Tak, online.
 - b) Tak, w siedzibie instytucji.
 - c) Nie.
 - d) Nie wiem.
 - e) Częściowo i /lub okazjonalnie

5. Jakie teksty kultury są dostępne?

Są to głównie dzieła z Kolekcji i wystaw czasowych MOCAK-u.

Opracowania dotykowe do dzieł, czyli przestrzenne formy, które pomagają zbudować sobie wyobrażenie o wizerunku bądź istocie konkretnego obiektu; tyflografiki, opisy audiodeskryptywne, opisy w języku prostym.

Tym, co wyróżnia MOCAK, jest kontakt z artystami i artystkami – opracowania dzieł, czy wydarzenia, często powstają i są programowane w bezpośredniej relacji z nimi.

6. Jakie są największe przeszkody w udostępnianiu tekstów kultury w instytucji?

- problemy techniczne ze stroną internetową;
- brak dostępu do internetu i zasięgu komórkowego w części głównego budynku Muzeum;
- niewystarczająca przestrzeń do działań warsztatowych, jak i do przechowywania pomocy oraz infrastruktury;
- edukatorzy i edukatorki prowadzą zajęcia w przestrzeni wystaw czasowych – v każdorazowo wymaga to organizacji stanowiska do pracy (stoły, krzesła, ekrany, itd.) rozkładania materiałów i pomocy dotykowych, ale też zmagania się z brakiem infrastruktury (np. estetycznych i odpowiednich pod kątem dostępności podestów do eksponowania pomocy dotykowych w przestrzeni wystawy);
- zbyt krótkie godziny otwarcia Biblioteki.

7. Podczas jakiego typu wydarzeń zespół instytucji pracuje na bazie dostępnych tekstów kultury?

Zarówno do konstruowania i przeprowadzania wydarzeń dedykowanych osobom z konkretnymi potrzebami, jak do popularyzacji dostępności (cykl Sztuka dostępna – prezentacje dzieł sztuki wraz z ich opracowaniami). Warto podkreślić, że w coraz większym stopniu uświadamiamy sobie, na czym polega

projektowanie uniwersalne wydarzeń, więc dostępne teksty kultury będą częściej obecne w programie Muzeum.

8. Czy w otoczeniu instytucji kultury są obiekty dostępne (np. rzeźby, pomniki przyrody, budynki albo widoki i układy architektoniczne)?

Okolica muzeum jest niesprzyjająca pod kątem dostępności. Układ topograficzny tej części dzielnicy jest nieoczywisty ze względów historyczno-społecznych – sąsiedztwo getta, industrializacja, a następnie gentryfikacja sprawiły, że Zabłocie jako dzielnica szuka swojej tożsamości. W pobliżu MOCAK-u znajduje się Plac Bohaterów Getta, bulwary wiślane, Park Wisła, czy Skład Solny. W najbliższym otoczeniu Muzeum można zobaczyć kilka dzieł sztuki współczesnej, są to rzeźby i instalacje z Kolekcji MOCAK-u.

Natomiast sam MOCAK wchodzi w skład jednego kompleksu architektonicznego z Oddziałem Muzeum Krakowa dawną Fabryką Schindlera. Jako Muzeum mamy do odegrania dużą rolę wspólnototwórczą,